

כתיבה בספר החיים

1. **תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף טז/ב**
אמר רבי כרוספדאי אמר רבי יוחנן שלשה ספרים נפתחין בראש השנה אחד של רשעים גמורין ואחד של צדיקים גמורין ואחד של בינוניים צדיקים גמורין ונחתמין לאלתר לחיים רשעים גמורין ונחתמין לאלתר למיתה בינוניים תלויין ועומדין מראש השנה ועד יום הכפורים זכו נכתבין לחיים לא זכו נכתבין למיתה.
2. **פירוש היעב"ץ לאבות - פרק ב משנה א**
וא"ת הרי אני כבן שבעים שנה וימי שנותינו כבר נשתכחו, אינו כן, כי מעשיך בספר נכתבין. ומהו הספר הזה נפשו של אדם, כאומרם מי מעיד בו נפשו שנאמר (מיכה ז) משוכבת חיקך שמור פתחי פיך, כי בנפש חקוקים המצות והעבירות...
- א2. **שפת אמת ספר ויקרא - פרשת מצורע - שנת [תרנ"ג]**
ומעשי האדם עושיין רשימות בנפש ורוח ונשמה. וזהו עיקר הפי' וכל מעשיך בספר נכתבין. כמ"ש צדיק זכותיו חקוקין על עצמותיו ורשע עונותיו חקוקין. וע"י הזיבה וצרעת צריך האדם להבין הפגם שלו עד שישוּב בתשובה ויתקרב כנ"ל.
- ב2. **ספר דרך חיים - פרק ג משנה ו**
אבל האדם מפני מעלתו הוא עצם העולם, ואם האדם ומעשיו טובים יש כאן ציור משובח וטוב, וכן להיפך אם האדם רע, יש כאן ציור בעולם לפי ענין האדם נרשם בעולם וזהו הספר שנכתב בו הכל ...
- ג2. **דרשות המהר"ל - דרוש לשבת תשובה**
הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה דע מה למעלה ממך עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבין, הרי ביאר כי כאשר ידע שכל מעשיו נרשמים בספר אינו בא לידי חטא. והספר הזה הוא האדם עצמו שבו יורשמו חובותיו וזכותיו, ודבר זה שייך דוקא באדם ולא בכל שאר בעלי חיים:
3. **תפילה לר"ה**
אָבִינוּ מִלְכֵנוּ כְּתִבְנוּ בְּסֵפֶר צְדִיקִים וְחַסִּדִּים: אָבִינוּ מִלְכֵנוּ כְּתִבְנוּ בְּסֵפֶר יְשָׁרִים וְתַמִּימִים.
4. **ספר נתיבות שלום של האדמור מסלוניע עמ' קיט, קכ**
ועל ידי זה שהם בוחרים בחיים והטוב, כותבים הם בעצמם אותם בספרן של צדיקים גמורים הנכתבין ונחתמין לאלתר לחיים טובים, וכמ"כ ח"ו להפך... וגם כאשר יחיד עושה חשבון נפשו ויודע שע"פ עברו אין לו כל דרך להיכנס ליום הדין, הרי פתוח לפניו ספרן של צדיקים גמורים להתחיל מעתה ולכתוב את עצמו בו מהיום והלאה, שלקראת השנה החדשה רצונו להיות בין הצדיקים הגמורים המחדשים את הברית המלך... ועל ידי זה ממילא נמחקים ממנו כול הדינים ונכתב ונחתם לאלתר לחיים טובים.
5. **עולת ראייה בעמוד שנו**
אלהי, עד שלא נוצרתי איני כדאי, ועכשיו שנוצרתי כאלו לא נוצרתי. לפני שנוצרתי, כל אותו הזמן הבלתי מוגבל שמעולם עד שנוצרתי, ודאי לא היה דבר בעולם שהי צריך לי. כי אם הייתי חסר בשביל איזו תכלית והשלמה הייתי נוצר, וכיון שלא נוצרתי עד אותו הזמן הוא אות, שלא הייתי כדאי עד אז להבראות, ולא היה בי צורך כי אם לעת כזאת שנבראתי, מפני שהגיעה השעה שאני צריך למלא איזה דבר להשלמת המציאות.
6. **שפת אמת ספר ויקרא - פרשת בחקותי - שנת [תרל"ב]**
כל אדם נברא על דבר מיוחד מה שא"א לאדם אחר לתקן רק הוא. וכן כל שעה ושעה. ואעפ"כ כשאני לעצמי מה אני. שהעיקר לבטל עבודתו לכלל ישראל. וז"ש והיו רגלי מביאות לבתי כנסיות כו' עכ"ד. והשייכות לפי אם בחקותי כנ"ל שמי שאינו חפץ לגרמייהו רק להיות בטל להשי"ת בוודאי הוא רק ע"י ביטול לכלל ישראל:
- א6. **הר' סולוביצ'יק "ימי זיכרון"**
את העובדה שמישהו חי בזמן מסוים, בתקופה מיוחדת, ובמקום מוגדר, ולא נולד בתקופה אחרת ובנסיבות אחרות, נוכל להבין אך ורק אם נקבל את עצם הרעיון בדבר שליחותו של האדם. ההשגחה יודעת היכן וכיצד יכול הפרט-היחיד על חסרונותיו וכוחות הנפש האצורים בו, לקיים את שליחותו, באילו נסיבות ותנאים ובאיזו חברה יהא זה בכוחו של האדם למלא את שליחותו. בורא העולם פועל בהתאם להלכה האומרת כי לא התכן למנות שליח כדי לבצע תפקיד, שהוא למעלה מכוחותיו של השליח. זוהי שליחות שאי אפשר לקיימה, והיא מחוסרת כל ערך, מאחר שאם ממנים אדם למלא שליחות, מן הראוי ליתן לו את היכולת לפעול כשליח. משום כך נברא היחיד בתקופה ובמקום שבהם יוכל לקיים את פעולתו לשם קיום שליחותו.
7. **מחזור לראש השנה**
רֹאשׁ הַשָּׁנָה יִכְתְּבוּ. וְבַיּוֹם צוֹם כְּפוּר יִחְתְּמוּ. כְּפָה יַעֲבְרוּ. וְכִמְהָ יִבְרְאוּ. מִי יִחְיֶה. וְמִי יָמוּת. מִי בְקָצוֹ. וְמִי לֹא בְקָצוֹ... מִי יָנוּחַ. וְמִי יָנוּעַ. מִי יִשְׁקֹט וְמִי יִטְרַף. מִי יִשְׁלֹו. וְמִי יִתְיַסֵּר. מִי יַעֲנֶי. וְמִי יַעֲשֶׂר. מִי יִשְׁפֹל. וְמִי יָרוּם: וְתִשׁוּבָה וְתִפְלָה וְצַדִּיקָה: מַעֲבִירִין אֶת רֵעַ הַגְּזֵרָה:
8. **תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף טז/א**
הכל נידונים בראש השנה וגזר דין שלהם נחתם ביום הכפורים דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר הכל נידונין בראש השנה וגזר דין שלהם נחתם כל אחד ואחד בזמנו בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן בחג נידונין על המים ואדם נידון בראש השנה וגזר דין שלו נחתם ביום הכפורים רבי יוסי אומר אדם נידון בכל יום שנאמר ותפקדנו לבקרים רבי נתן אומר אדם נידון בכל שעה שנאמר לרגעים תבחננו.
9. **ספר נתיבות שלום של האדמור מסלוניע עמ' קיט, קכ**
...וגם כאשר יחיד עושה חשבון נפשו ויודע שע"פ עברו אין לו כל דרך להיכנס ליום הדין, הרי פתוח לפניו ספרן של צדיקים גמורים להתחיל מעתה ולכתוב את עצמו בו מהיום והלאה, שלקראת השנה החדשה רצונו להיות בין הצדיקים הגמורים המחדשים את הברית המלך... ועל ידי זה ממילא נמחקים ממנו כול הדינים ונכתב ונחתם לאלתר לחיים טובים.

4. עין איה ברכות ב עמוד 332

...ויש בזה לימוד ג"כ לענין מהותו הרוחני של האדם, שתכליתו הוא שיהיו כחות נפשו כולם מתרכזים למטרה אחת יחידה ועליונה. וענין המרכזיות הוא בו יסוד קיומו והוייתו, ובהפסד כח המרכז הרוחני ממנו ע"י יצר מחשבות לבו הרע, שאינו פונה עוד לתכלית מיוחדת להשכיל ולהיטיב כ"א לכל אשר תפנה רוח תאות חיי השעה, אע"פ שאצל שאר החיים יש זכות קיום במצב חיים כזה, אצל האדם אין לו זכות לחיים בהפרד נפשו לגמרי מתעודת התרכזותו.

ב8. עין איה שבת לא עמ' 151

קסא. אומרים לו. באמת כשהנפש מתקדשת מטומאתה ורגשותיה הטבעיים הצפונים בה מתעוררים בקרבה, אז השאלה היותר חודרת ומרה היא אותה השאלה שהיא שואלת את עצמה, כאשר בתוכה ישתומם לבה על אשר ככה הושפלה ונתרחקה מזיו זוהר מלך חיים אשר כבוד והדר עטר אותה. אמנם חילוף המצבים איננו מורגש בלא הדרגה, ואותו המאפל שההטבעה הבהמית שמה על הנפש אינו זז ממנה על נקלה כ"א בבא עליה הארה מחוצה לה. ע"כ היא עומדת במעמד כזה, שלא כחה הפנימי מתנער לשאלת עומק המשפט והצדק, כ"א אומרים לה. אף שהקול הבא לה מן החוץ איננו ג"כ ממנה נבדל, ושרשו טבוע בעומק מציאותה, אבל כיון שכל חמודותיה העקריות כבר נתנכרו ממנה וכמו זר נחשבו, ע"כ נמשכים אליה מעמדי השאלה כדבר הבא מחוצה לה, הבוקע ויורד עד עומק הוייתה.

. ע"ר א רנג

שלמות האדם תלויה במה שתהיה לו מטרה כוללת לכל רצונותיו ופעולותיו בחיים. ע"פ תעודה נכבדת זו בבירורה השכלי ילכו כל רגשי לבבו ושאיפותיו ויסדר כל מעשיו להכליתם. לעומת זה כאשר יאבד דרך, ותתבטל מדעתו המטרה הכוללת, אז ההרגשות הנפשיות, תחת היותן פועלות לטוב תכליתן, עולות הן בתהו ופועלות רק לפי ההתעוררות החמרית, בלא תעודה תכליתית כי אם נעימות החוש והשעה. וכאשר נפש האדם תבחל להיות כאניה מטורפת, בלא שום כוון מטרה, ימצא לו בדמיונו מטרה כוזבת, המביאה אותו לאבדון, שהיא פונה לא לתכלית שלמותו ורוממותו כי אם להשפלתו ורדתו מרום ערכו, אחרי שעזב את כוון תכליתו העליון והתרחק ממנו. כוון עליון זה הוא שכללוהו חכמינו האלהיים באמרם "כל מעשיך יהיו לשי"ש"...

3. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף יח/ב

בן איש חי אטו כולי עלמא בני מתי נינהו אלא בן איש חי שאפילו במיתתו קרוי חי ... והמתים אינם יודעים מאומה אלו רשעים שבחיייהן קרויין מתים .

א3. ספר גור אריה על בראשית - פרק יא פסוק לב

שיהרשעים אף בחייהם נקראים מתים' והכל מיתה אריכתא .

א2. אורות הקדש ג עמוד רכב

יש תביעה פנימית בלבבו של אדם, שכל גילויי חייו צריכים שיהיה להם אופי נצחי, באופן שלא ייראו כלל מפני כל תמורה, ומכל כליון ואיבוד, והוא צועד בזה למעלה מעצמות הזמן.

ב2. מאמרי הראיה א עמוד 34

ובזה משתלמת היא תכונת ההגדרה המיוחדת של חיי האדם, שהם מחוברים מנטית החפץ לקיום ההרגשה העצמית אשר לכל חי עם רגש שאיפת ההשתלמות... אל השלמות האלוהית שהיא בזה צל נאמן של החיים המחלטים הבלתי מותנים של האלהות המחלטה, "בצלם אלהים ברא אתו" .

3. אורות הקודש ב עמ' שפא

אריכות הימים באה על ידי תיקון החיים, בכל מובנם, וביחוד בהמובן המוסרי ההולך ומתרחב, הולך ומתעמק בכל השבילים, שהם מתפצלים ממנו...

א3. אורות הקודש ב עמ' שפא

כל עמל האדם סובב והולך הוא להנצל מן המות, ולא יבא למטרתו כי אם בהגדילו את נשמתו, ממקורה הפנימי. השיקוע בעפר החומריות, וההתלהבות הנפשית בכל ערכיה, הוא רק מגדיל את המות, וממילא הוא מוסיף יראה על יראתו, וכל מה שיתאמץ האדם שלא להתירא מפניו לא יועיל לו כלום, מאחר שהוא משקיע את כל היותו בתוכנים כאלה, שמות שולט בהם, והוא מהרסם ומכלה אותם.

ב3. שם.

איך לא יתפלץ הלב על יופי הנהפך לכיעור ועל חמדה שמתהפכת לבחילה. באין לחיים מטרה, המות מוכרח להיות מאוים, המלחמה נגדו לשוא היא, העזות מאומה לא תועיל

א1) ספר תורת האדם להרמב"ן - אות קטו שער הגמול

זה הדין שאמרו חכמים שכל אדם נידון בראש השנה, אינו אם יזכה לגן עדן ולחיי העולם הבא, או אם יתחייב לגיהנם ואבדון, שאין אדם נידון בראש השנה אלא על עניני העולם הזה אם ראוי לחיים ולשלוה או למיתה ויסורין, כך אמרו חכמים בראש השנה, זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב ועל המדינות בו יאמר איזו לחרב ואיזו לשלום איזו לרעב ואיזו לשובע ובריות בו יפקדו להזכירם לחיים ולמות, אלא כך היא המדה, בראש השנה שוקלין מעשיו של אדם ונכתב ונחתם לזכות ולחובה בעולם הזה, כפי מה שמגיע לו בחלקו לפי מעשיו מן העולם הזה, וכשהאדם נפטר לבית עולמו שוקלין בהן ופוסקין עליו חלקו כפי הראוי לו בעולם הנשמות :

ר"ה טז ב

דתניא הכל נידונים בראש השנה וגזר דין שלהם נחתם ביום הכפורים דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר הכל נידונים בראש השנה וגזר דין שלהם נחתם כל אחד ואחד בזמנו: בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן בחג נידונים על המים ואדם נידון בראש השנה וגזר דין שלו נחתם ביום הכפורים. רבי יוסי אומר אדם נידון בכל יום שנאמר ותפקדנו לבקרים. רבי נתן אומר אדם נידון בכל שעה שנאמר לרגעים תבחננו... אף אמר רב יוסף כמאן מצלינן האינדנא אקצירי ואמריעי כמאן כרבי יוסי ואיבעית אימא לעולם כרבנן וכדברי יצחק דאמר רבי יצחק יפה צעקה לאדם בין קודם גזר דין בין לאחר גזר דין ...

(7) ספר באר מים חיים פרשת בראשית - פרק ג

(יז) ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך וגוי' ארורה האדמה בעבורך וגוי'. לכאורה היה לתמוה בזה, כי מי חטא בכל החטא הזה יותר מאדם להיות הוא אשר שמע בעצמו גזירת מלכו והיה יציר כפו ברוך הוא, ונשמתו היה גבוה למעלה למעלה ויותר היה נאה לו להשמר מן החטא יותר מכולם. והנך רואה כי כולם נתקללו הנחש והאשה והוא לא נתקלל כלל ונתקללה האדמה בעבורו, וגם גזירת המיתה לא נאמר לו בלשון קללה כי אם כדבר הבא ממילא, בזעת אפניך תאכל לחם עד שובך אל האדמה וגוי'.

11. רמב"ם יד החזקה - הלכות תשובה פרק ג

(ב) אדם שעונותיו מרובין על זכיותיו מיד הוא מת ברשעו* שנאמר על רוב עונך וכן מדינה שעונותיה מרובין מיד היא אובדת שנאמר זעקת סדום ועמורה כי רבה וגוי' וכן כל העולם כולו אם היו עונותיהם מרובין מזכיותיהן מיד הן נשחתין שנאמר וירא ה' כי רבה רעת האדם... [השגת הראב"ד - אדם שעונותיו מרובין על זכיותיו מיד הוא מת ברשעו א"א לא כמו שהוא סובר שכשאמרו רשעים נחתמין לאלתר למיתה שמיד מתים ואינו כן כי יש רשעים חיים הרבה אלא נחתמין לאלתר שלא ימלאו ימיהם שני הדור שנגזרו עליו ועיקר דבר זה ביבמות (נ):].

17. הרב מנחם מרקאנטי שמות כ"ט א

אל יעלה בדעתך כי העונשים הכתובים בתורה הם כמו המעניש את האדם על עברו על מצות המלך, לא כן, רק הן דבר טבעי ממש, כי המבטל ממצות התורה, אותו הטוב שהיה נשפע בסיבת עשייתה הוא נמנע. כדמיון מי שאינו, זורע שדהו, שאינו קוצר, וכמי שאינו לובש בגדים שגופו מתקרר. וכמו שטבע האש לחמם וטבע המים להרטיב והלחם להשביע, כך טבע כל מצוה ומצוה לעשות אותם הטובות שנאמרו בה, או אותן העונשים שנאמרו בבטולה.

17. אורות הקדש ג עמוד קה

המחשבה שהאושר תלוי במה שהוא חוץ ליכלתו של האדם, ממה שהוא חוץ להוייתו, וחוץ לרצונו, מחשבת פגול הוא, רשעות וסכלות היא מרופדת. והיא מעוררת את כל התכונות השפלות וכל המדות הרעות שביסוד הרשעה, שכחת ד' וטובו, אורו וישעו, חכמתו חסדו וגבורתו. על כן ישרי לב שמחים תמיד, שמחו בדי' וגילו צדיקים והרנינו כל ישרי לב.

16. ספר נפש החיים - שער א - פרק ז

וז"ש דוד המע"ה ה' צלך על יד ימינך. היינו שכמו שנייית הצל של איזה דבר. הוא מכוון רק כפי תנועות אותו הדבר לאן נוטה. כן בדמיון זה כביכול הוא יתייש מתחבר לנטות העולמו' כפי תנועות ונטיית מעשי האדם למטה.

16. ספר יערות דבש חלק שני - דרוש י (המשך)

...ומהו שאמר אין הדבר תלוי אלא בי, וכי בלא זה לא היה יודע שתלוי בו, וכי ס"ד שהם יתפללו בעדו והוא ישתוק ולא יצעק לה' במר נפשו כי חטא, אבל הענין כך, כי רבים חשבו כי החטא גורם בסיבת מקום, כי אמרו מקום זה גורם לזנות, מקום זה לגזל וכדומה... וזהו שחשב מתחילה כי שינוי מזגו בגוף בא על ידי שינוי אוריים בין הרים וגבעות, ולכך אמר הרים וגבעות בקשו רחמים:

8. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף טז/א

דתניא הכל נידונים בראש השנה וגזר דין שלהם נחתם ביום הכפורים דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר הכל נידונין בראש השנה וגזר דין שלהם נחתם כל אחד ואחד בזמנו בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן בחג נידונין על המים ואדם נידון בראש השנה וגזר דין שלו נחתם ביום הכפורים רבי יוסי אומר אדם נידון בכל יום שנאמר ותפקדנו לבקרים. רבי נתן אומר אדם נידון בכל שעה שנאמר לרגעים תבחננו... אמר רב יוסף כמאן מצלינן האידינא אקצירי ואמריעי כמאן כרבי יוסי.

2. ספר ראשית חכמה - שער התשובה - פרק ששי

ועץ החיים בתוך הגן. מים, שנאמר (במדבר יט, טז) מים חיים. ארץ ישראל, שנאמר (יחזקאל כו, ב) ונתתי צבי בארץ חיים. ירושלים, שנאמר (תהלים קטז, ט) אתהלך לפני ה' בארצות החיים... הוא אלהים חיים ומלך עולם, ולידבק בתורתו שהתורה היא גילוי אלהותו אלינו, כמו שנבאר בפרק הבא והוא ותורתו הכל אחד:

8. ספר דרך חיים - פרק ג משנה ו

אבל האדם מפני מעלתו הוא עצם העולם, ואם האדם ומעשיו טובים יש כאן ציור משובח וטוב, וכן להיפך אם האדם רע שיש כאן ציור בעולם לפי ענין האדם נרשם בעולם וזהו הספר שנכתב בו הכל כמו שהתבאר בפרק רבי אומר.

3. ע"ר א רנג

מצות ציצית מיוסדת היא על המטרה הכללית, שכל מעשיך יהיו לשם שמים, כמבואר במאמרם ז"ל ובהפך משפלות הנפש של העבדות, שהיא משפלת את כל ההרגשות המוסריות, באין לו לעבד מטרה לעצמו בחייו ופעולותיו, הרי זכירת יציאת מצרים, שהוציאנו ד' ביד חזקה מעבדות לחרות; מרוממת היא את ההרגשות הנעלות והנשגבות, שבן חורין יכול להגיע בהן לרוממות תכלית עמודו של עולם. ועול המצוות הוא המקשר גם את כל הפעולות הפרטיות אל שלמות התכלית ורוממותה. לעומת זה המינות הרי היא מסירה מלב האדם כל מטרה וכל תכלית מוסרית נעלה. אמנם אף שהכח המעיר ומנהיג את כל כחותיו אל תכליתם נעקר מן הלב לא מפני זה תנוח הנפש, כי באבדן מטרתה תנוע בהרהורי עברה לאין מטרה כי אם כנוד הקנה במים תנוד לקראת כל גירוי חצון או פנימי. אבל כאשר תקוץ הנפש בהרגישה בחיים בלא מטרה, ריקניות נוראה והתנגדות לעצם טבעה, אחרי התרחקה מאור האמת ואבדה אור דעתה, תבקש לה מטרה בבורות נשברים של הרהורי עבודה זרה ויסוד התהוותה. על כן ראויה הפרשה הזאת, הכוללת כל שלמות ערך האדם, בכוון תכליתו ושמירתו מהמפסידים המכלים מראש ועד סוף, להיות סמוכה ומשלמת לקבלת מלכות שמים.